АМАНДУРДЫ АННАДУРДЫЕВ

1941-нҗи йылда Мары районының Мүлкаманша обасында догулды. Ол 1964-нҗи йылда Чәрҗев шәхериндәки пединституты тамамлады.

„Түркменистан“ неширяты, Ашгабат 1978
китапдан бөлеклер

РУБАГЫЛАР

1

Горк, горкма ахыры болмалы болҗак,
Эркана аглаҗак, эркана гүлҗек.
Тисгинип гүнде мүң өлүп йөренден,-
Бир гезек догулдым, бир гезек өлҗек.

2

Дерек дурса болар дерек еринде.
Чынар чынар, гарак гарак еринде.
Зор билен геплетҗек болмаң йүреги
Өзи дилленйәндир герек еринде.

3

Гөзелиң сумматы сынына баглы.
Пычагың гымматы гынына баглы.
Адам болмак агыр, алым болмаклык
Гөчүрйән китабың санына баглы.

4

Гымылдан гыр ашар, орн алар чөкен.
Бугдай ора билмез арпаны экен.
Худай гопбамсыны ялңыш ярадан,
Аслында ол эшек ясаҗак экен.

5

Аслың аждархамы, арвахмы, айы?!
Барха нилиң азяр йыл гелдик сайы.
Сенем эмри билен ярадан болса,
Йүрекли гөрмели онда худайы.

6

Мейдана вагтында гош айлан говы

Болманда өкүзи бош айлан говы.
Өленден соң еди гүнләп агландан,
Дирикә гөзүңе яш айлан говы.

7

Дурмушымыз гөзел, хем шейле гызык.
Йөне тапылмасын ниети бозук.
Сүйр гүнортан еди ёлуң үстүнде
Бирин ит далады ганҗыга гызып.

8

Ягшылары епбекләпди, дузлапды.
Яманларың яманлыгын гизләпди.
Догрусы, гулагы гөрүнден яңа:
Энче йылда етишен бир кеззапды.

9

Дананы танкытла, догрулып гелер.
Ялңышына янар, говрулып гелер.
Бир надана айдан пендиң, өвүдиң
Өзүңе ок болуп өврүлип гелер.

10

Ялмандырян дилиң йыланың дили,
Җулымы терс салып идердиң вели…
Бир адыл тапылды, аркамы тутды
Шүкүр пил бар экен дүеден улы.

11

Кимдир бири шейлерәкдир өйүтсе:
Башың диккә пишик болуп сүйкенен,-
Ит болуп топуляр ишиң гайтса.

12

Бир, ики дәл, гаты көпелип баряр.
Бор-болгусыз хаты көпелип баряр.
Бир чопаның малы ййла яйраса,
Бир чопаның ити көпелип баряр.

13

Отурмак герек дәл, турмак герек дәл.
Ойланып, өлчерип йөрмек герек дәл.
Юмрук билен чалян йигит дөреди

Пианино үчин бармак герек дәл.

14
Пышбаганы гачяр дийип яманлар,
Гурбаганы учяр дийип яманлар.
Эгер ол Худайың өйүни тапса,
Мухаммеди ичйәр дийип яманлар.

15
Билмедик нәхили, ничик сөзледиң,
Белки, бир азаҗык ичип сөзледиң.
Гамашык асман хем ачылып гитди
Өмрүңде бир ёла ачык сөзледиң.

16
Тебигат гудратын аяп гоюпдыр.
Гаямасыз гайма гаяп гоюпдыр.
Нәме үчин чап-чал ясап билбили
Хүйпүпиги бейле бояп гоюпдыр.

17
Хер кимиң бир ерден өвүсйәр ели.
Дүнйә дирег тәмиз сунгатчың эли.
Халы докан гелин ер дырмап отыр,
Базары гөчүрйәр нас сатян вели.

18
Шерт эдйәрис: Дуз бар, өвүлйәкессин.
Хак сөзе дәл, шерте кән гулак асдым.
Бир юмуртга гачран товгуң гопгунна
Хайгып инер ботлан мая дур сессиз.

19
Йүрегим бир эрбет буланды шу гүн.
Хер кес ислән гепин уланды шу гүн.
Ак базарда эсрәп дуран боз инер,
Эшек бахасына диленди шу гүн.

20
Адалата кемсиз югрулан юрдум.
Элмыдама ылхамыма гүйч бердиң.
Арзувым: намартлар сатмасын беглик
Хемем эҗизләнин гөрмәйин мердиң.

21
“Ол ит бир гүн гудрат билен догулды.”
Гыңыр гүжүк ине шейле өвүлди.
Инди яллаклаяр ёлдан гечене
Хай-хайлы эеси ишден ковулды.

22
Бу гөзлерим нәмелери гөрмеди.
Йүрегим тисгинди, бейни дерңеди:
Ити өлди, патасына барды ол
Өзи өлди эгер-егер бармады.

23
Дурмуш бу ойнуны билдирмән гоймаз:
Ол аглатман гоймаз, гүлдүрмән гоймаз.
Батырың зарбасы совулар гидер,
Горкак япышайса өлдүрмән гоймаз.

24
Эне үчин гыш хем болсаң бахарсың,
Баканы ынҗытма, сенем бакарсың,
Янып дуран эне дийди оглуна:
“Гелме балам, эллериңи якарсың”.

25
Илим, сениң накылыңа тешнәң мен.
Илим, сениң акылыңа тешнәң мен.
Илим, ишигиңде итиң болайын
Ят атакда бедев болуп кишңәнден.

26
Маңа эзиз маңлай дериң мукамы.
Бу меканым сап зәхметиң меканы.
Бедев бош айланып дурса газыкда
Аягына сүңк сүрәер экени.

27
Гөвүнлери гопдурмаса саз гөрмәң.
Дүнйәм гүле чүмдүрмесе яз гөрмәң.
Гелдигине гөрә дүзйән булары,
Болдугына гөрә менден аз гөрмәң.

28
Гошгының гелиши гурбуңамыка?!
Азаба дөз гелип дурмуңамыка?!
Бу нә хер өйден бир шахыр чыкып дур,
Бейик Пырагының зарбынамыка?!

29
Ылхам, сенсиң, җан-җигери ыхласың.
Сенсиң гечен гүнлер гайдып бакмасын.
Кими өртейәрсиң гичден соң гелип,
Кими гөгелекә буруп йыкярсың.

30
Билмедик, конкурс ничик гутарды.
Бир билдириш чыкды: Гечип гутарды.
Башланмака билип еңҗекдигини
Еңиҗи байраги ичип гутарды.

31
Адындан-абрайдан – бар затдан гечип.
Сен хакда бейле сөз дийдикә ничик.
Зелели ёк, горкусына үйрендир
Үйренине горкуп йөрен о гүҗүк.

32
Гездим ил-гүн үчин от-элек болуп.
Дүнйә пикирине җансерек болуп.
Язып етишмедик гошгы сетирим,
Көпенимден чыкар кебелек болуп.

33
Өвүнҗеңиң дулугына доңдур-да.
Я харчаңлаш, сал даваны дең дур-да.
Ай ёк, аҗан хамыр гой, чишиберсин,
Барыбир, ол күле гачар тамдырда.

34
Дананы танкытла, догрулып гелер.
Ялңышына янар, говрулып гелер.
Бир надана айдан пендиң, өвүдиң
Өзүңе ок болуп өврүлип гелер.

35

Яш языжы душушыкда өвүнди:
„Ене-де чыкартжак гоша йыгынды“.
Окыжылар дийди: „Какың сувундан
Балык тутжак болмагыңы гой инди!“

36

Гөрдүңизми мен дей ышга гызганы?!
Бейнә урды бир гөзелиң гызгыны.
Күл ичинден гөвхер алма уялып,
Гүл ичинден гысымладым гызганы.

37

Ол гүнлери сөйдүң, халадың гитдиң
Сөймедиң, сөйгүми сыладың гитдиң.
Мен сени яз болуп безедим, эй гыз,
Сен мени гыш болуп таладың гитдиң.

38

Бу айдылян сөзлер бичем дәл, бичем:
Ажының янында герекдир сүйжем.
Герекдир гүйжүңи гораян акыл,
Герекдир акылы гораян гүйжем.

39

Сен нәме тарасыз, не бейле йүрек?!
Чыксам зәхмет үчин, я сейле йүрек?!
Догрусы деңизден зейренип йөрмән,
Йүзмәни оңатжа өвренмек герек.

40